
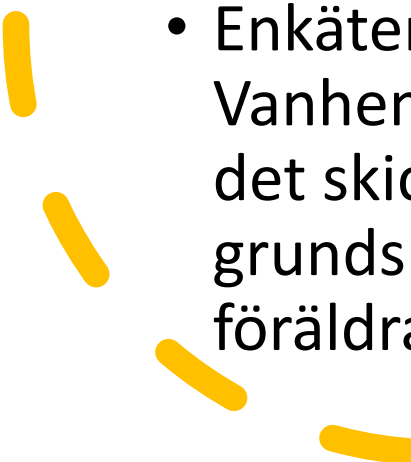

FÖRÄLDRABAROMETERN 2021

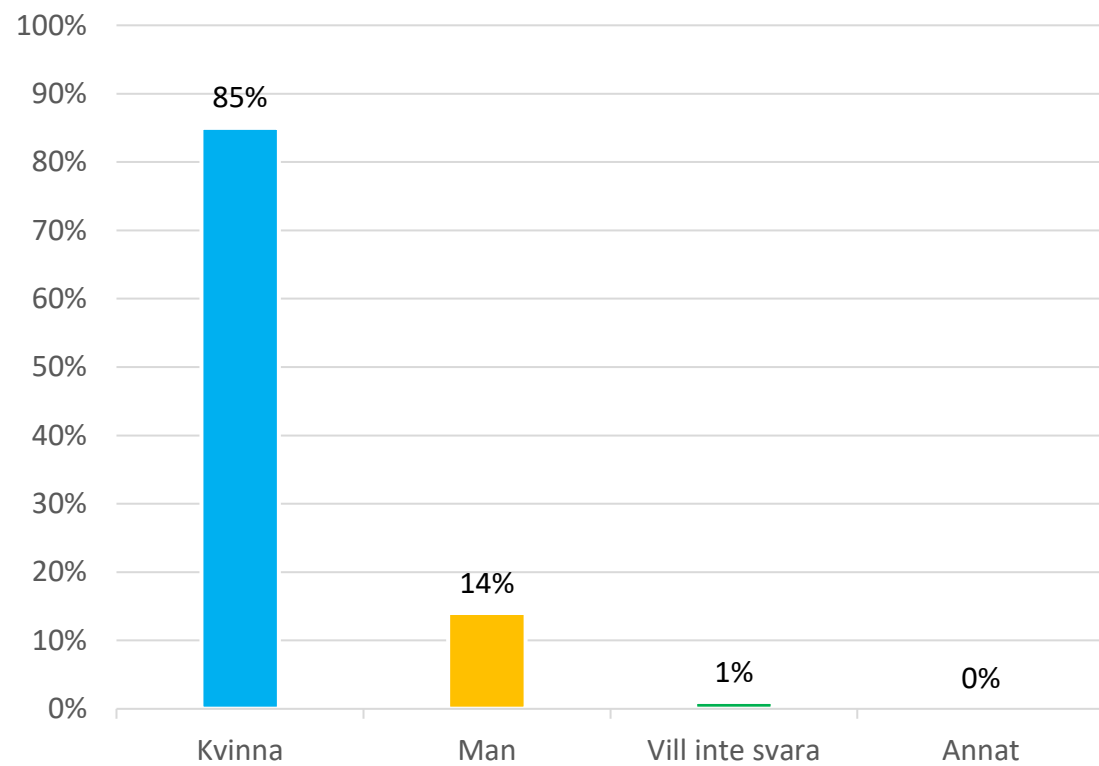
Enkäten i ett nötskal

-
- Förbundet Hem och Skola och Suomen Vanhempainliitto samlade med hjälp av Föräldrabarometern 2021 in grundskoleföräldrars upplevelser av coronapandemins inverkan på undervisningsarrangemangen, samarbetet mellan hemmet och skolan samt föräldrarnas delaktighet under läsåret 2020–2021.
 - Enkäten kunde besvaras elektroniskt på svenska eller finska mellan 4.2. och 7.3.2021.
 - Enkäten spreds via Förbundet Hem och Skolas och Suomen Vanhempainliittos medlemsbrev och kanaler i sociala medier. Utöver det skickade Utbildningsstyrelsen ut ett meddelande om enkäten till grundskolans rektorer, som uppmanades dela enkäten till skolans föräldrar.
-

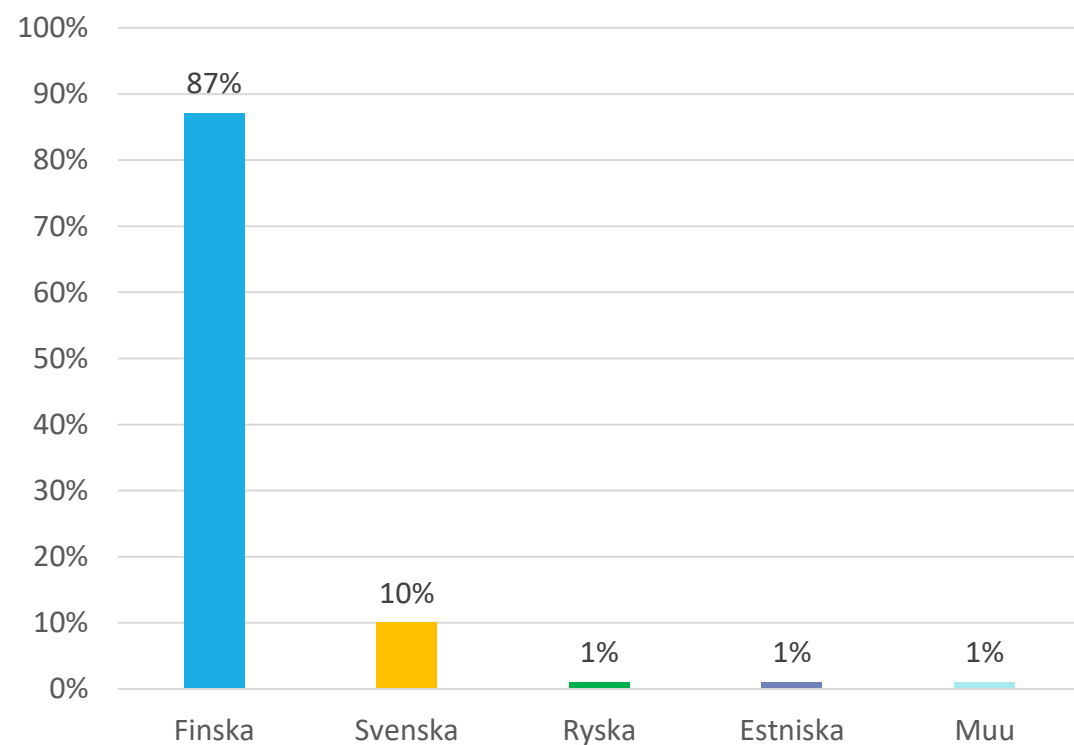
Bakgrundsuppgifter

26 357 föräldrar besvarade enkäten

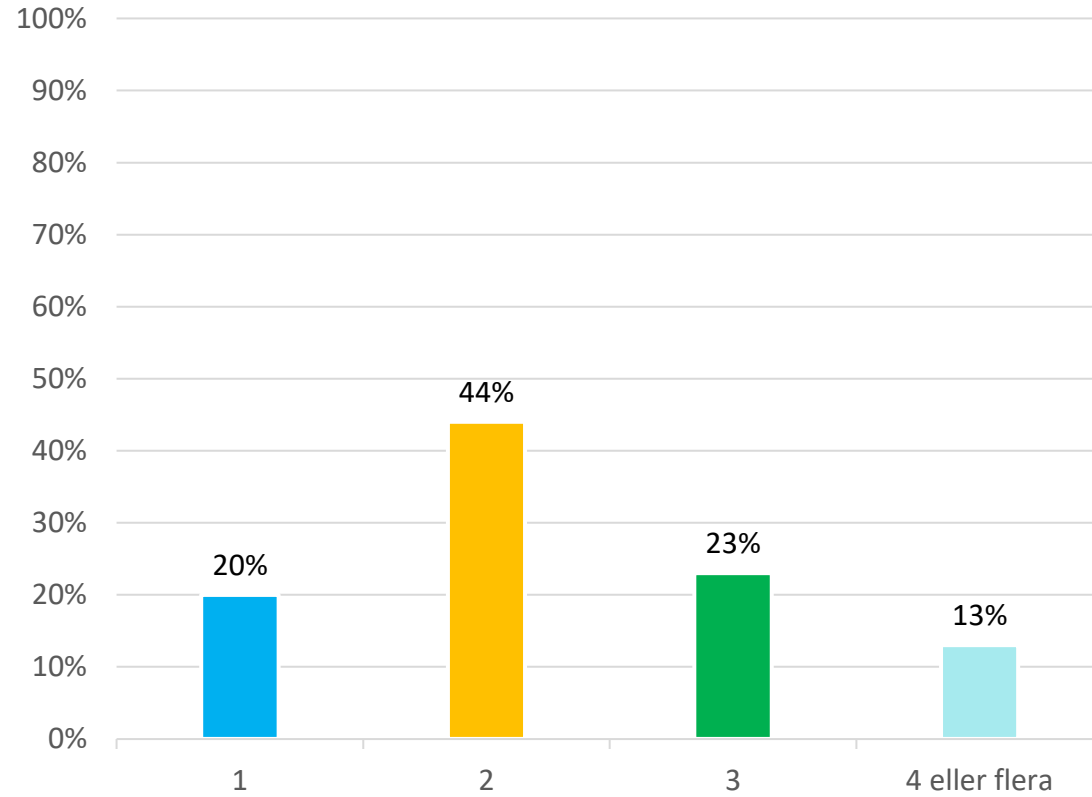
Svarandes kön

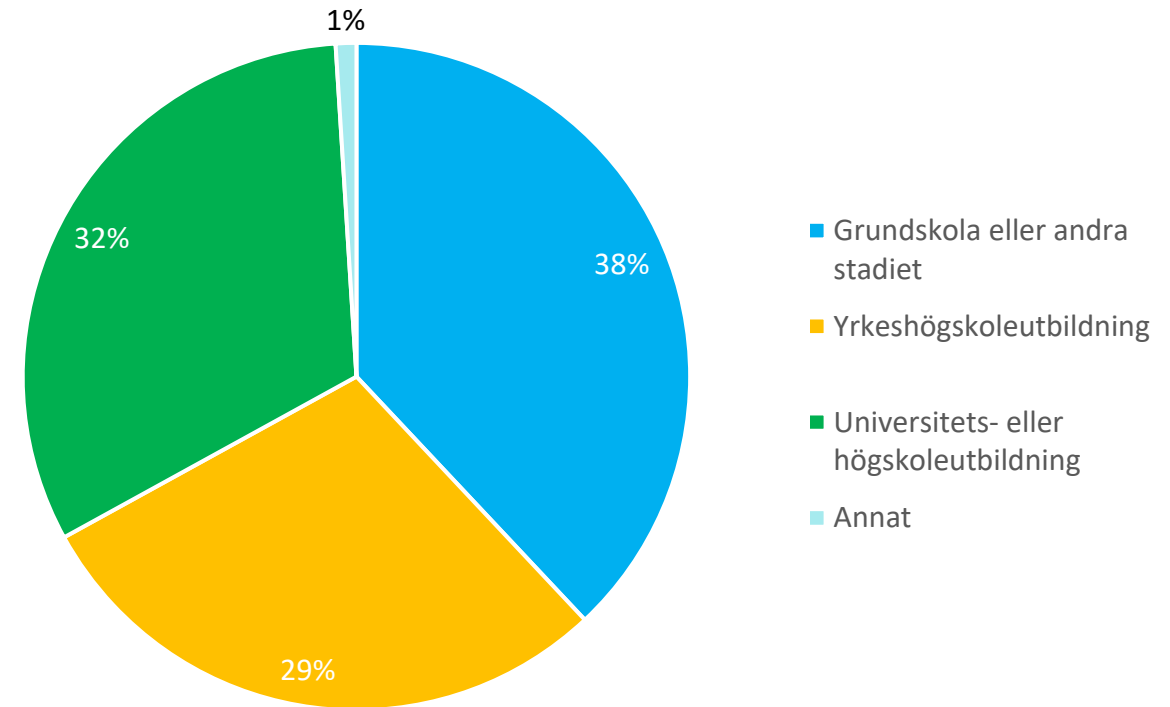
Svarandes modersmål

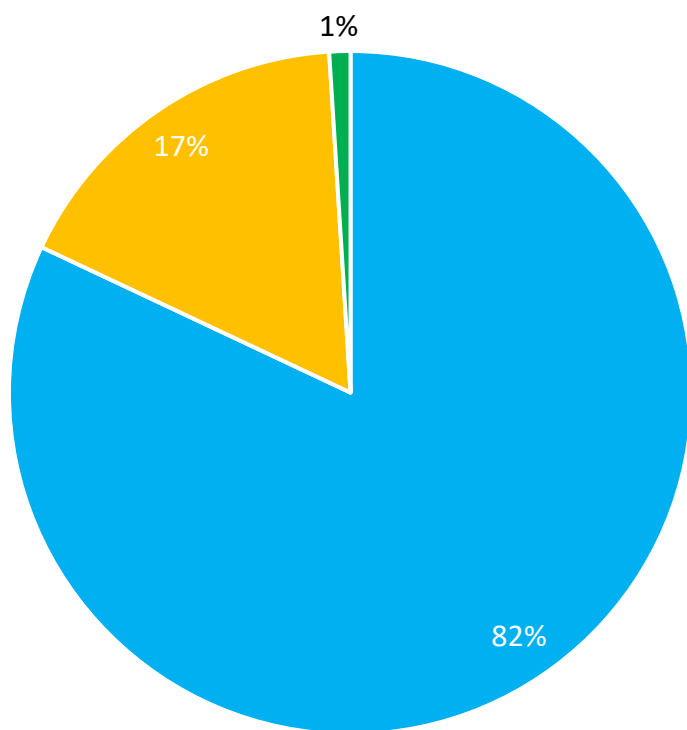
Antal barn i familjen

Svarandes utbildning

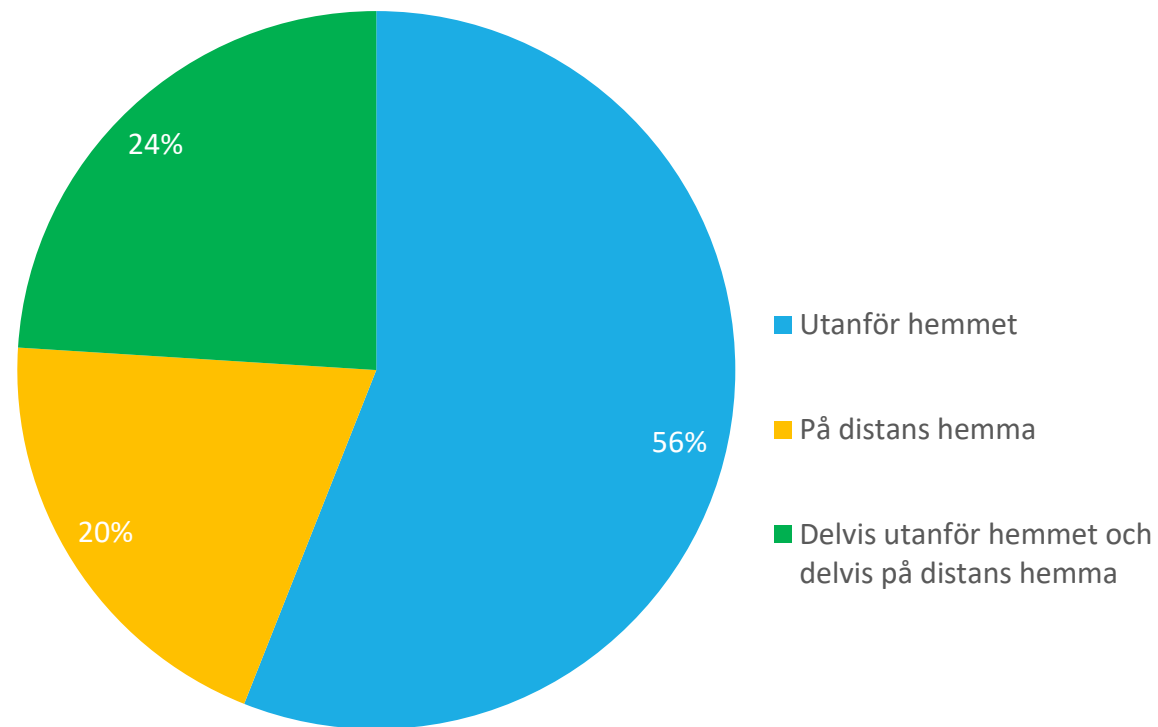

Svarandes huvudsakliga arbetssituation under hösten 2020

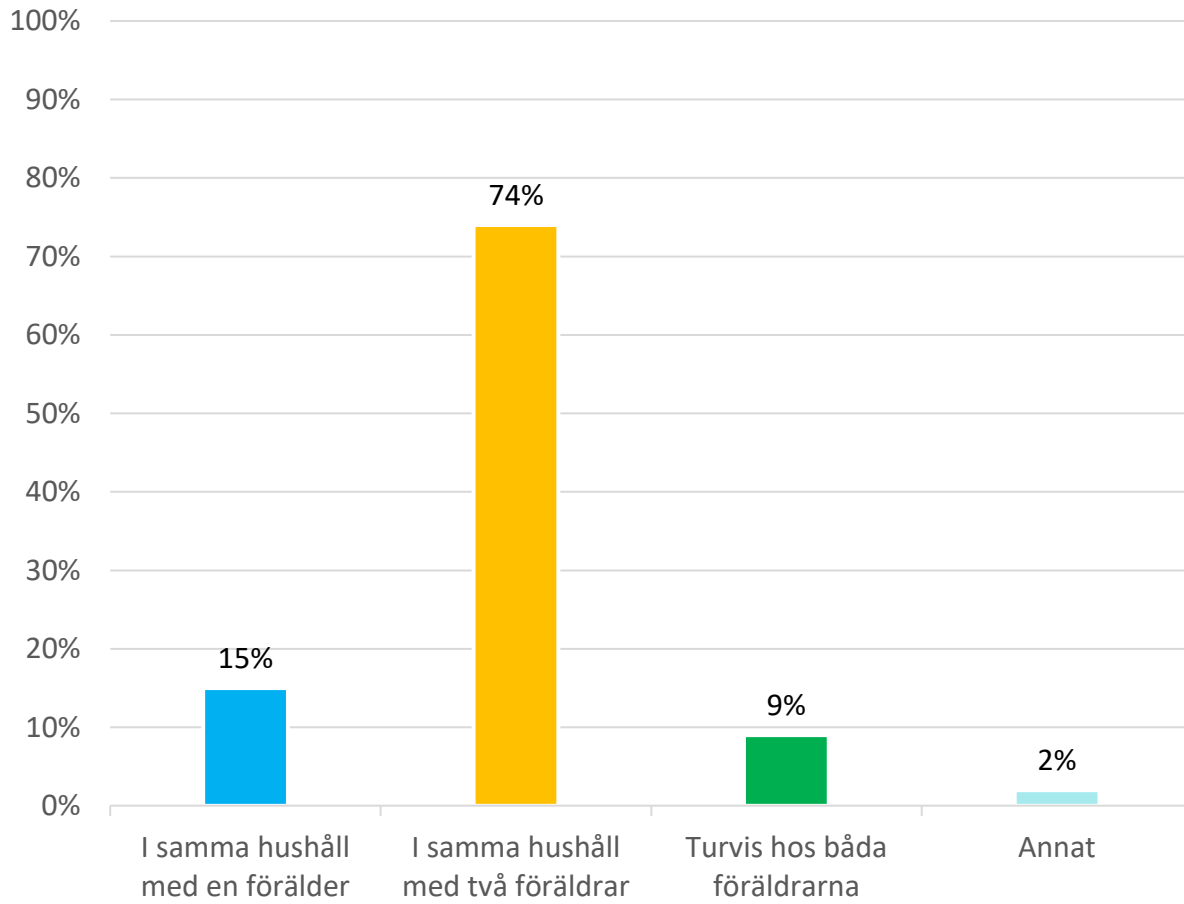
- Arbetar
- Inte i arbetslivet
- Vill inte säga

Arbete under hösten 2020 (N=21459)

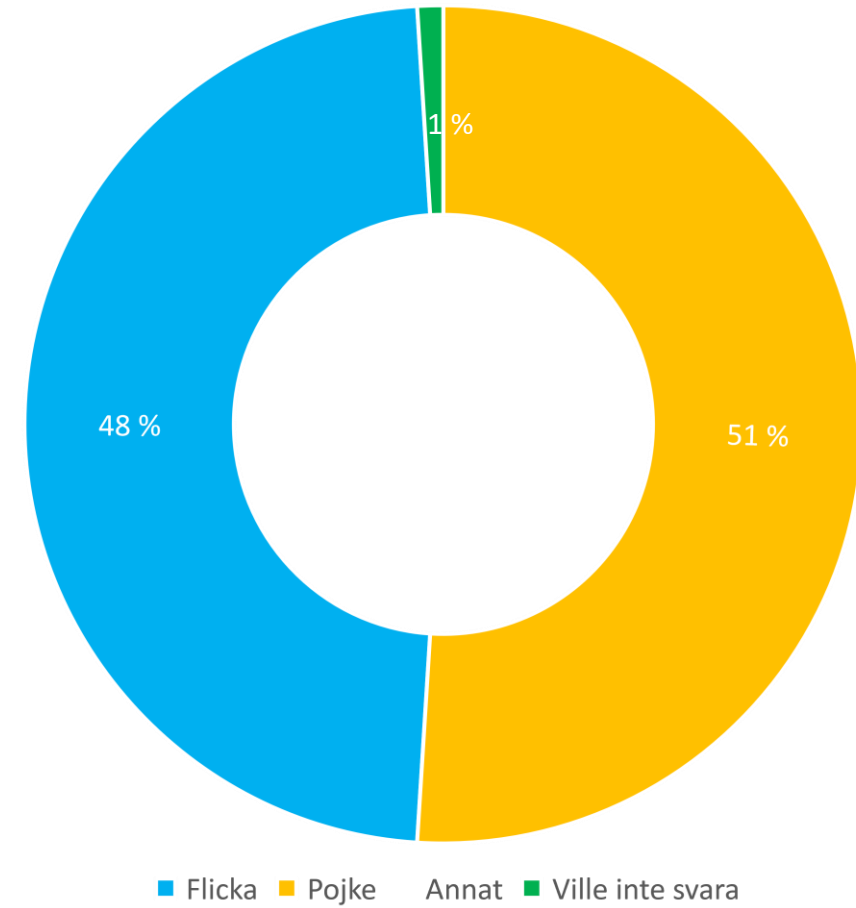

- Utanför hemmet
- På distans hemma
- Delvis utanför hemmet och delvis på distans hemma

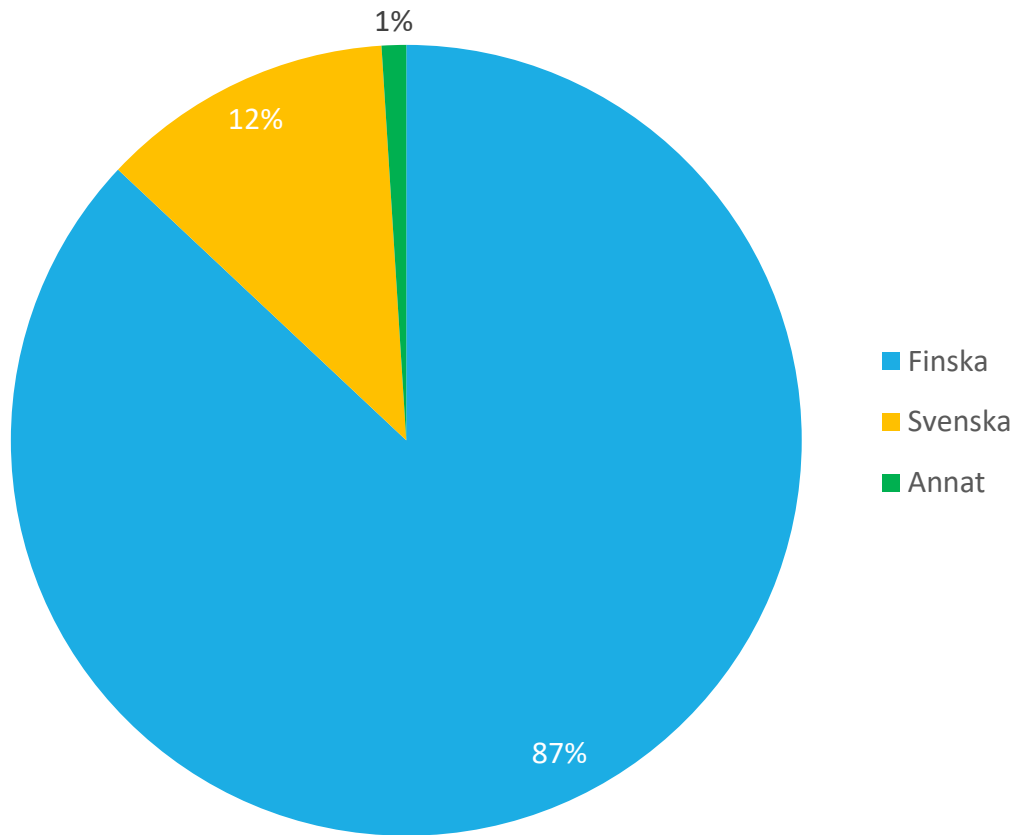
Barnets boendearrangemang

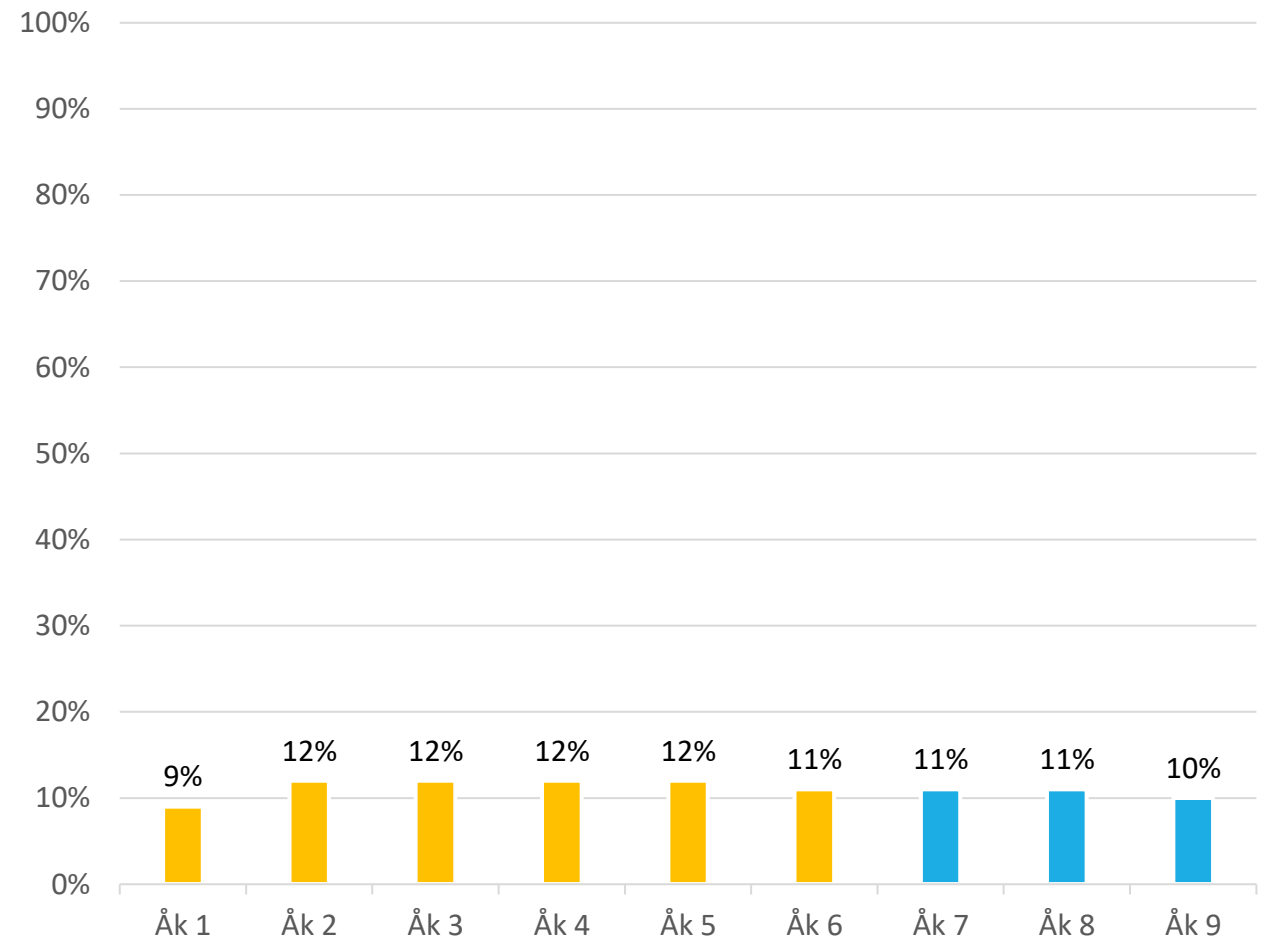
Barnets kön

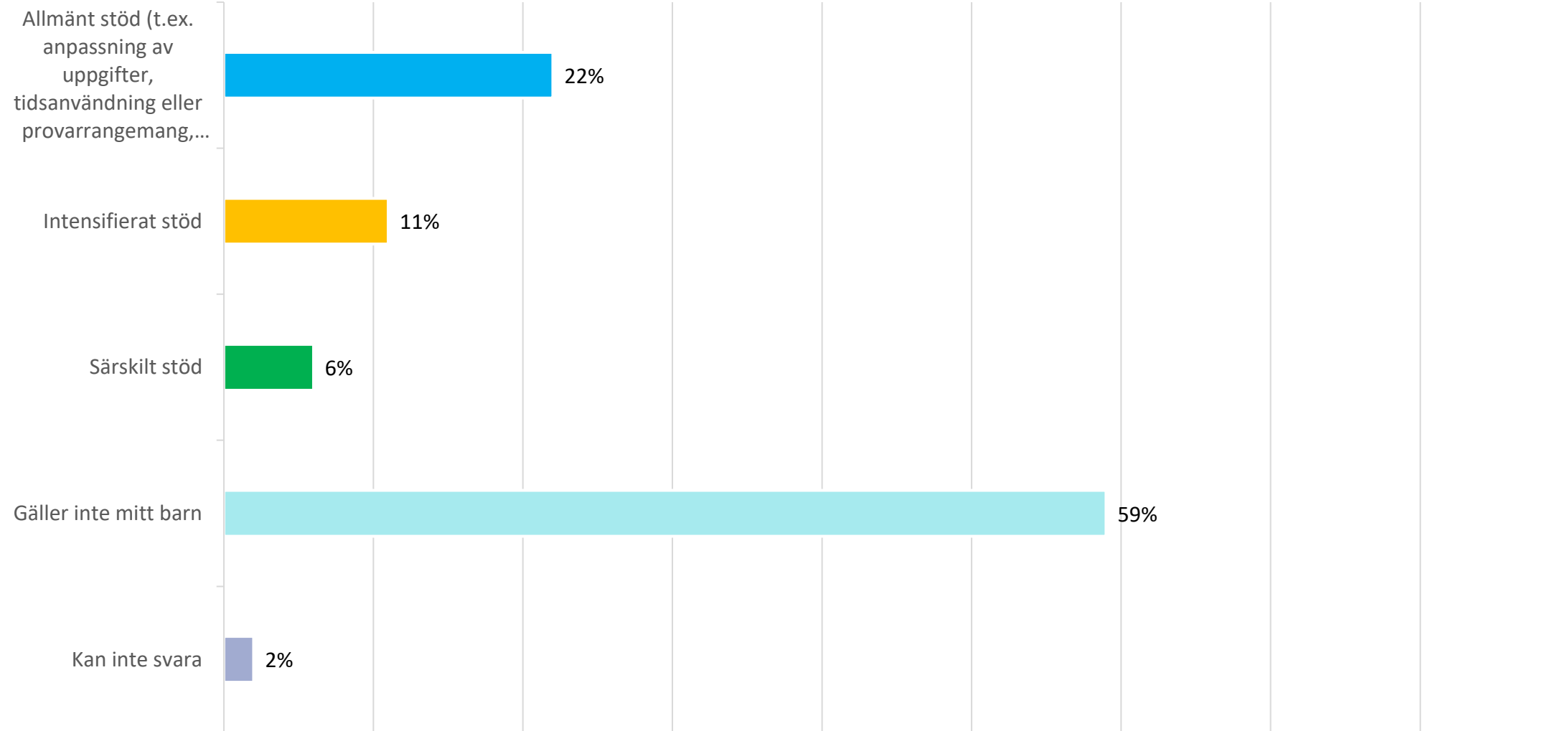
Barnets skolspråk

Barnets årskurs

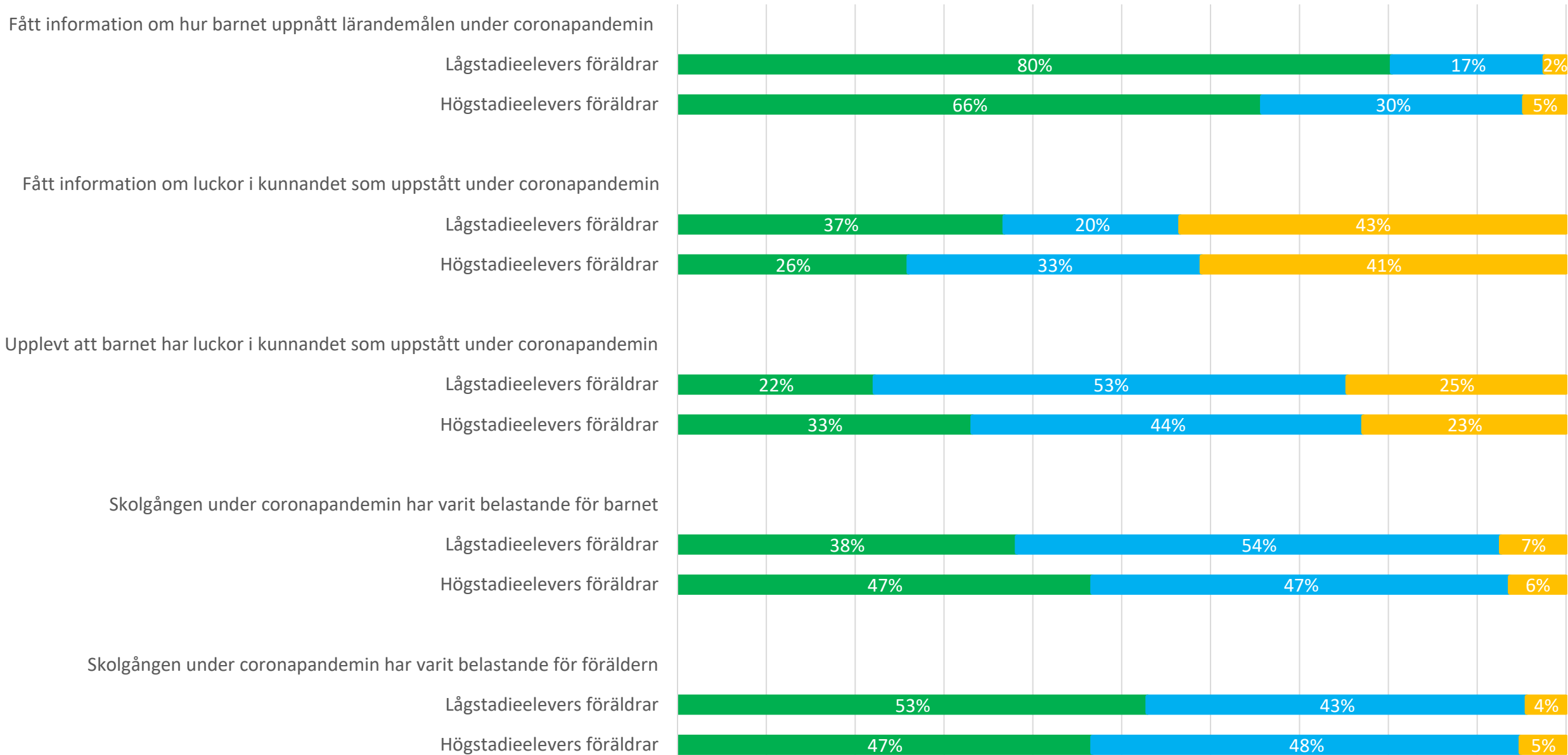

Barnet får i skolan

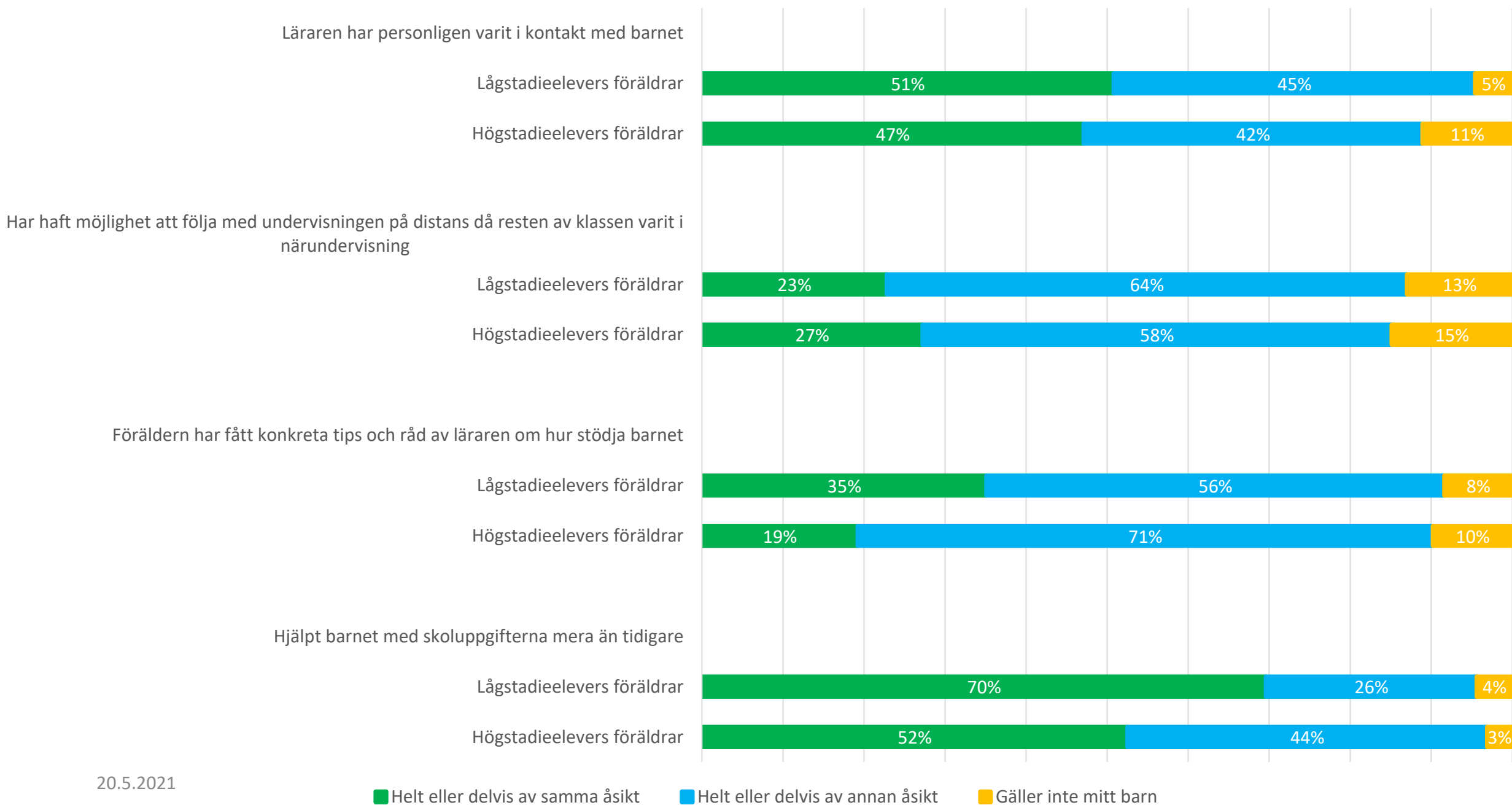

Skolgången och undervisningsarrangemangen 2020–2021

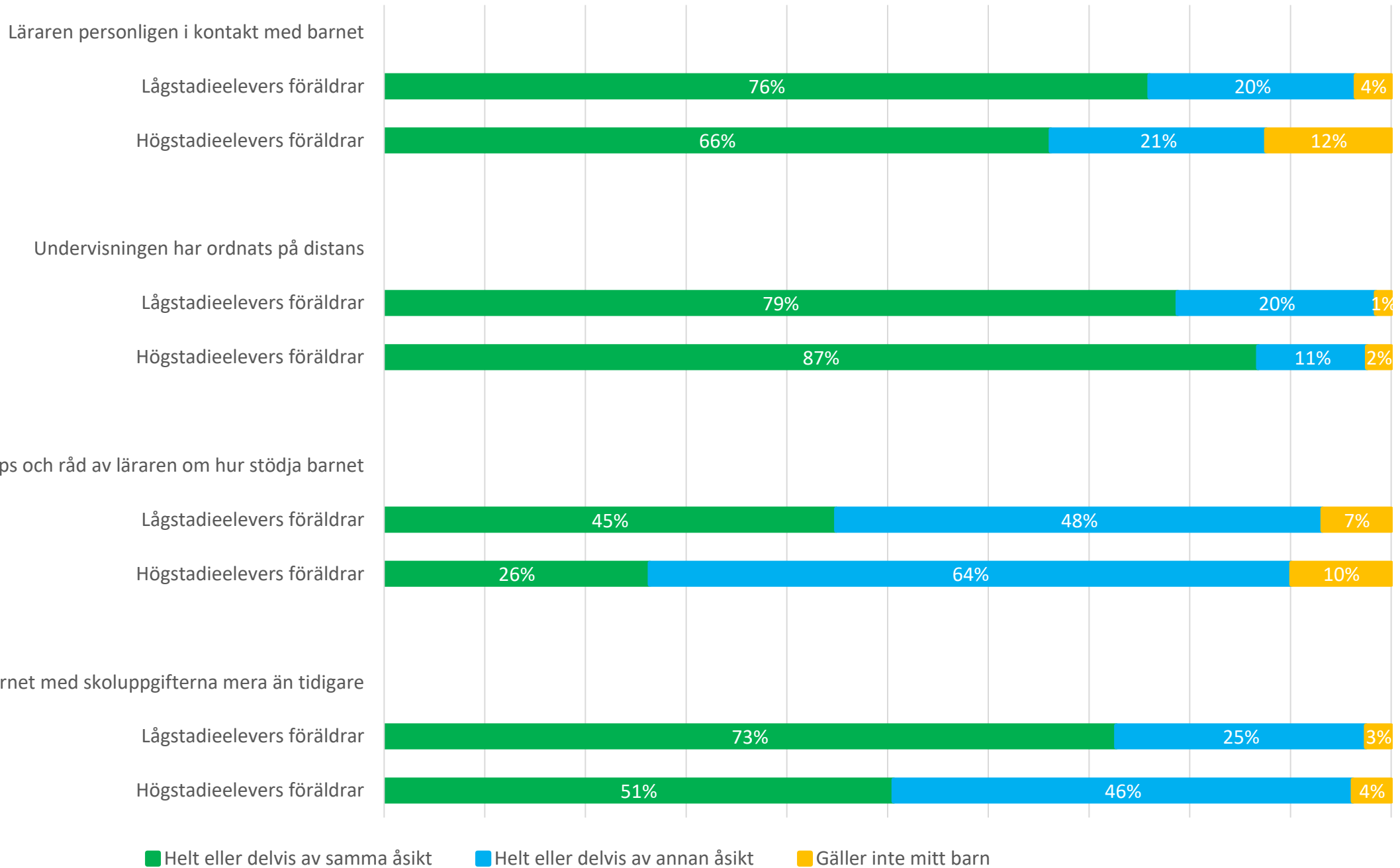
Stöd för lärande

Barnet varit borta från närundervisning pga coronarelaterad orsak (n=4096, 15 %)

Hela klassen i distansundervisning (n=2502, 9 %)

Varierande svar på föräldrars upplevelser av skolgången – en del har klarat sig bättre på distans, medan andra upplevt skolgången belastande

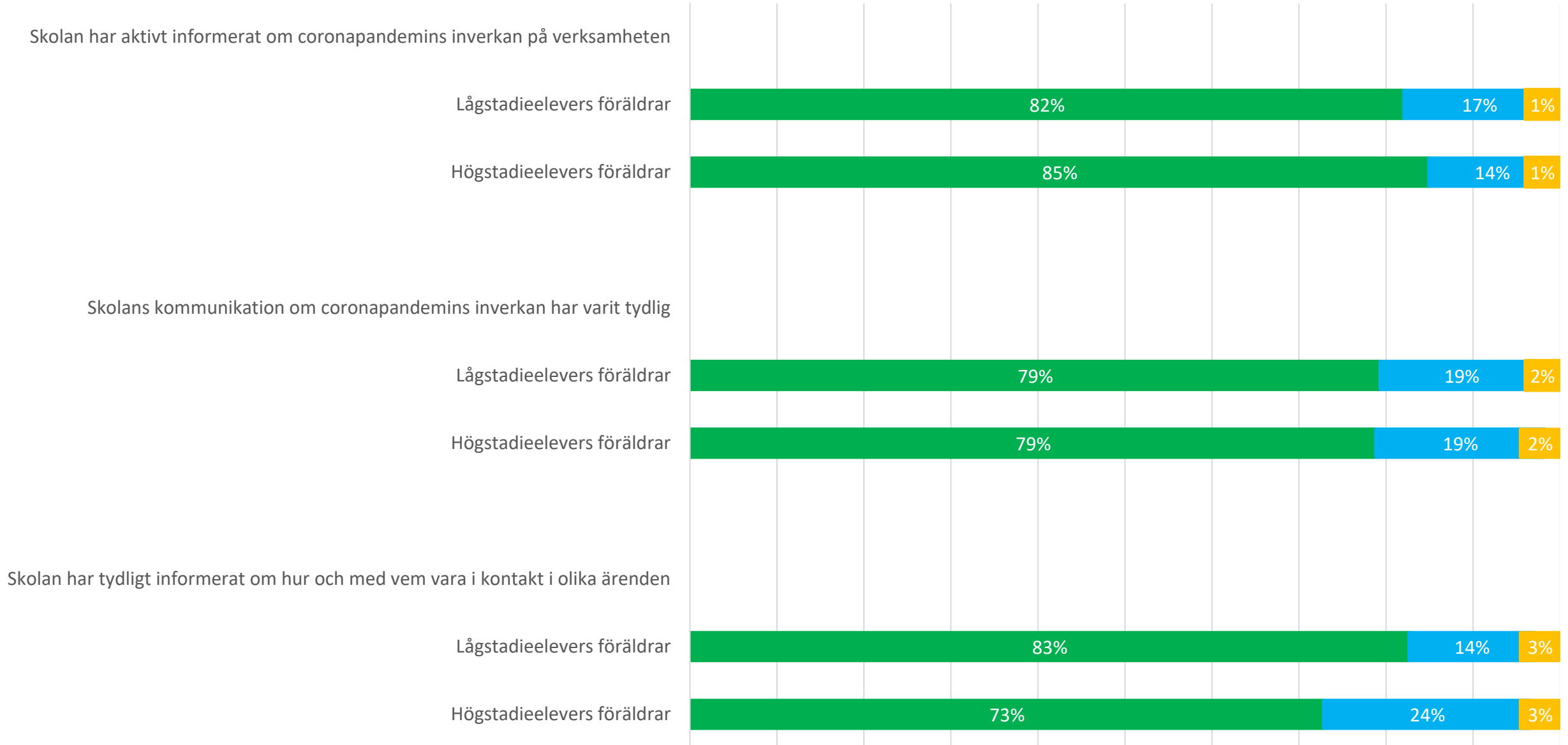
- 'Karanteenitilanne tuli vastaan nopeasti, mutta koulu oli siihen hyvin valmistautunut. Perheitä auttoi tilanteessa se, että vanhemmat ovat hyvin verkottuneet ja tietoa kulki Wilman kautta lisäksi vanhempien kesken omassa Whatsapp-ryhmässä.'
- 'Vårt barn har varit tröttare och mera slutet under distansskolan, säger själv att det inte är roligt med distansskola för det är svårare att lära sig nya saker på distans.'
- 'Lapsemme viihtyi hyvin etäkoulussa ja toivoo että sitä olisi enemmänkin. Hän on myös oppinut hyvin, ehkä jopa paremmin kuin lähiopetuksessa. Mutta! Se johtuu siitä, että olen pystynyt olemaan kotona hänen kanssaan ja tukemaan häntä opinnoissa.'
- 'Vuorotyöläisenä ei oikein jaksaisi tätä toista, uutta, pyytämättä tullutta ammattia: opettajaa. Liian paljon jää kodin vastuulle.'
- 'Hösten har fungerat bättre i jämförelse med våren eftersom barnet har fått gå i skolan, men jag upplever att jag själv totalt tappat insynen i vad som händer i skolan/undervisningen.'
- 'Koronatilanne on hoidettu koulussa niin hienosti, ettei se millään tavalla ole kuormittanut lapsemme koulunkäyntiä tai meitä vanhempia.'

Varierande svar på föräldrars upplevelser av skolgången – bristen på sociala relationer och arbetsmängden oroar

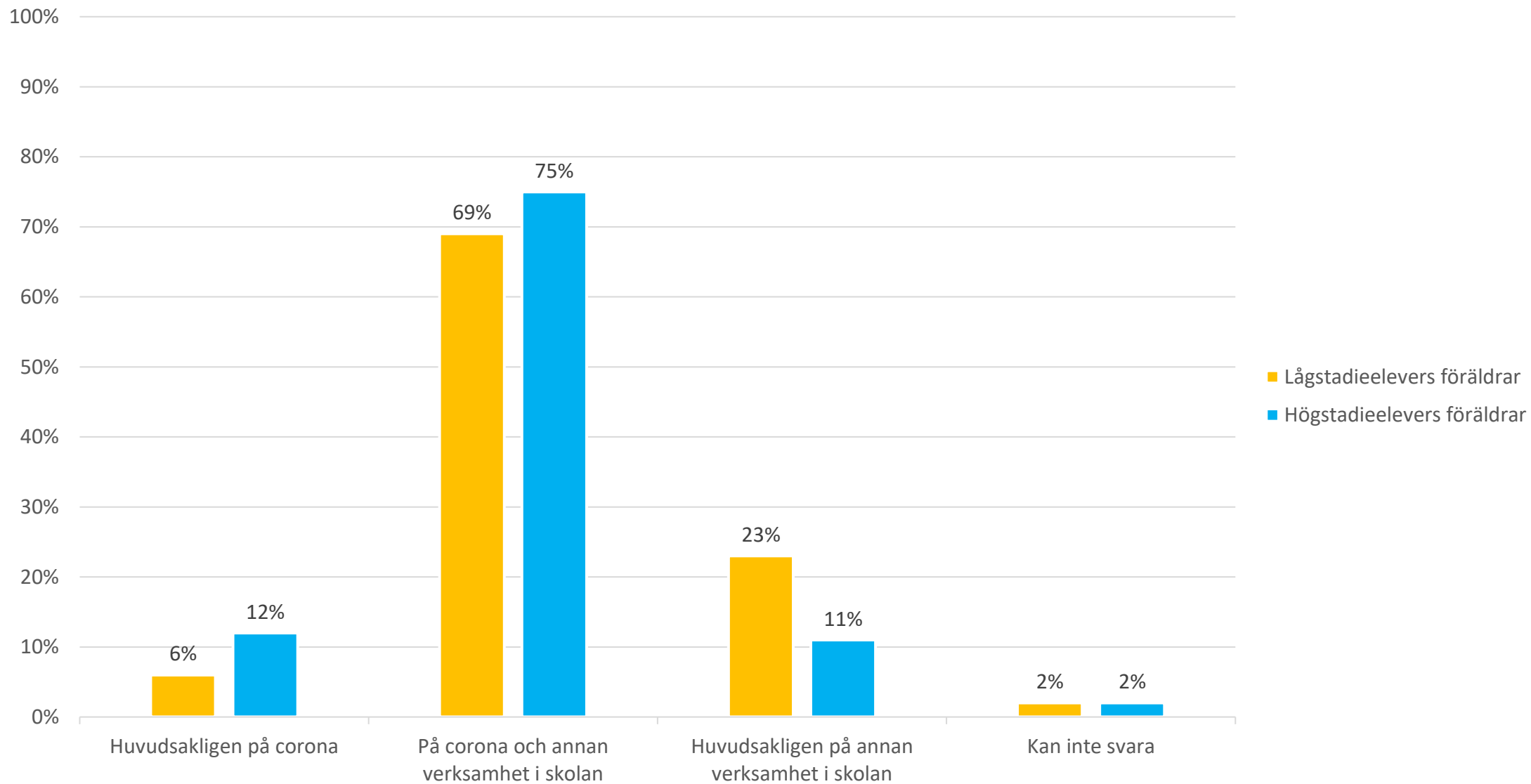
- 'Tunnolliselle jännittäväälle koululaiselle kevään etäkoulu oli huomattavasti helpompaa kuin lähikoulunkäynti.'
- 'Skolan skötte det bra och anpassade sig snabbt till den nya situationen. Skolan borde dock ge barnen datorer att jobba med.'
- 'Yläasteella kaikki vastuu informaatiosta siirretään teinin kerrottavaksi kotiin. Vain yleiset korona-ohjeet on saatu, ei mitään varsinaisia "näin teillä menee" juttuja.'
- 'Jos koko luokka on ollut karanteenissa, opiskelujärjestelyt ovat sujuneet loistavasti etäopetuksena. Mutta niissä tilanteissa, jossa hän on joutunut yksin karanteeniin ja muut ovat opiskelleet normaalisti, on järjestelyt olleet kyllä olemattomat.'
- 'Mycket tungt då sociala relationer minskats/begränsats.'
- 'Stressaantumisen tehtävistä on ollut ajoittain hurjaa. Yläkoulun opettajien antamat tehtävät ovat olleet välillä turhankin vaativia.'
- 'Kodin ja koulun yhteistyö on varsin vähäistä. Koulu ei tiedota koteja arvioinnista, kurssin tavoitteista tai esim. Valinnaisainevalinnoista. Voi vain toivoa, että lapsi itse on tietoinen ja osaa toimia viisaalla tavalla.'

Kommunikationen och samarbetet mellan hemmet och skolan

Kommunikationen mellan hemmet och skolan

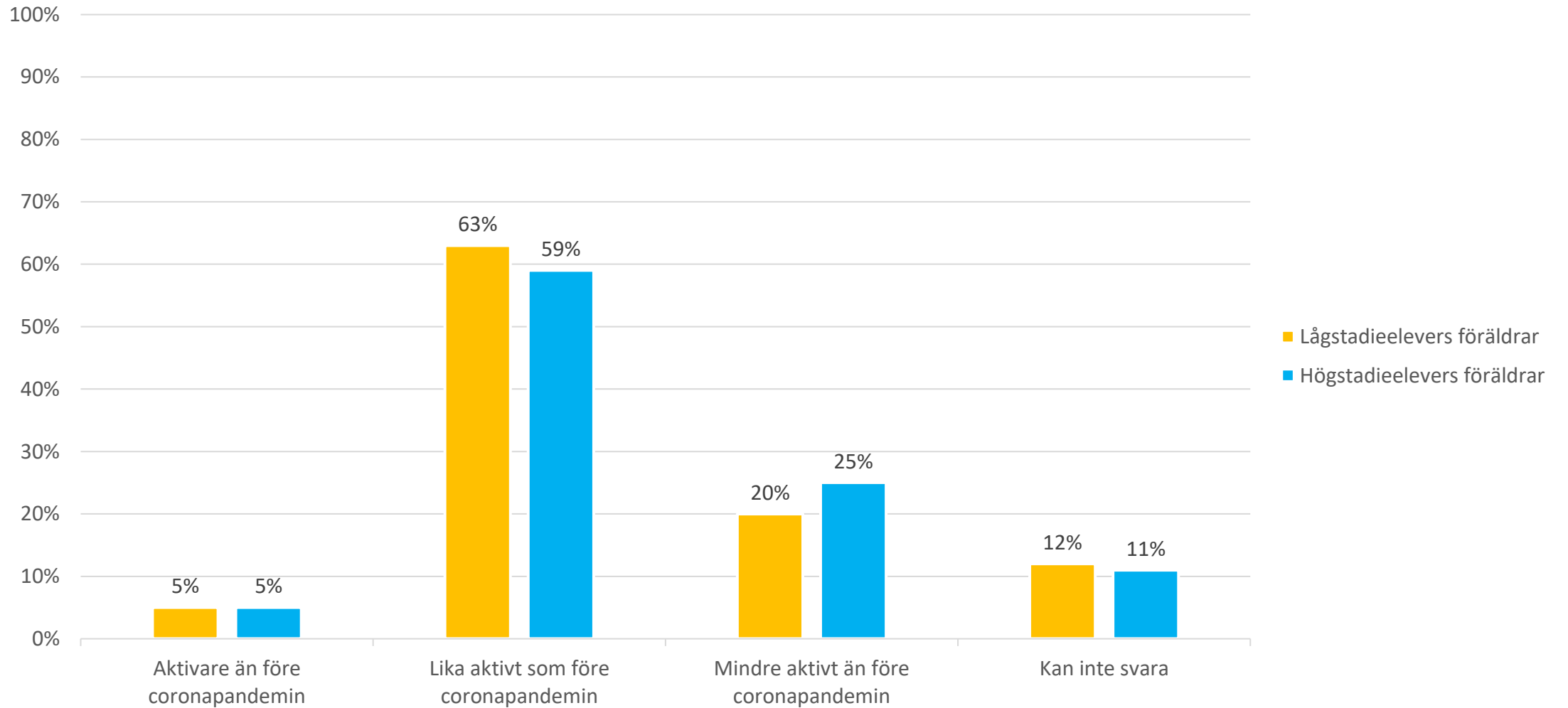
Kommunikationen till hemmen har fokuserat

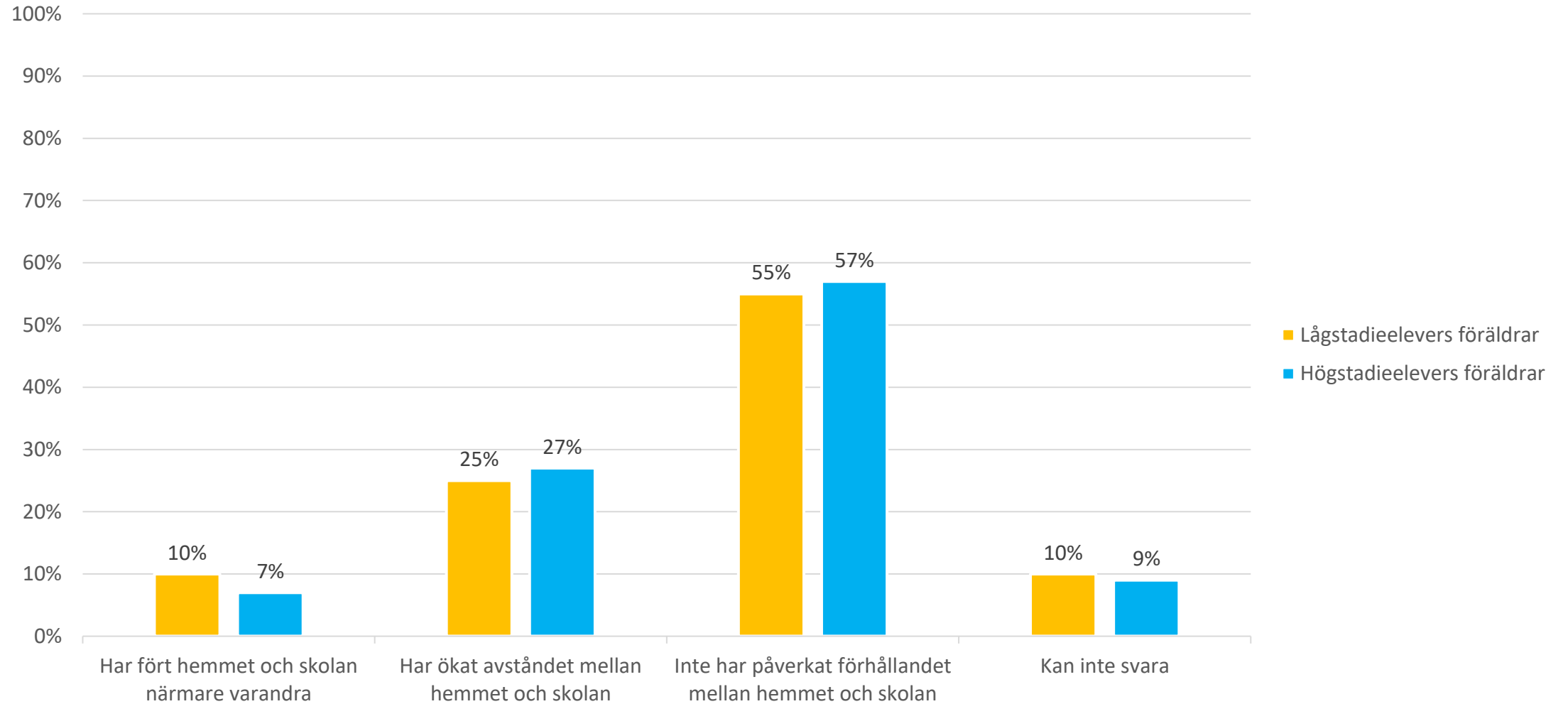
Största delen av föräldrarna var nöjda med kommunikationen, en del upplevde kommunikationen knapp och svårtolkad

- 'Tiedottaminen on ollut selkeää ja ajantasaista. Olen kokenut, että koulussa (rehtorilla) on tilanne hallussa.'
- 'Wilma viestintä on ollut aktiivista niin rehtorilta (yleisluontoiset asiat) ja luokanvalvojalta käytännön järjestelyistä luokan tasolla.'
- 'Lärarens kommunikation har varit snabb, informativ och lugnande. Den har skötts jättebra.'
- Informoitu tarvittaessa. Välillä vaikeaselkoisesti.'
- 'Kommunikationen har varit väldigt knapp!'
- 'Viestintä pitäisi olla huomattavan paljon selkeämpää. Pitäisi tulla selkeitä ohjeita ja neuvoja miten tästä selvittää, miten voi tukea lasta oppimisessa.'
- 'Skolans kommunikation har varit för knapp. Informationsgången har lämnats på elevens ansvar.'

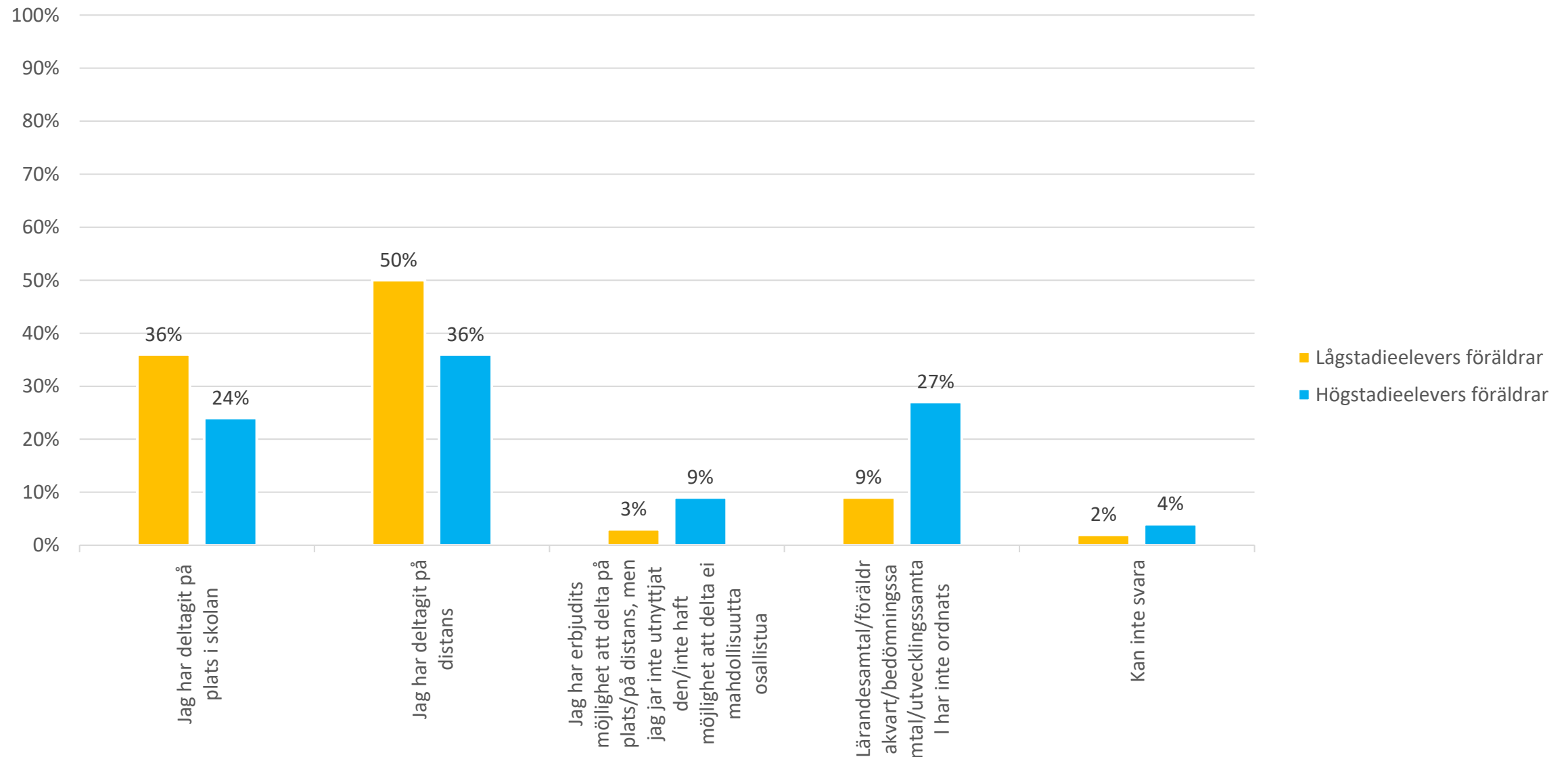
Samarbetet mellan hemmet och skolan

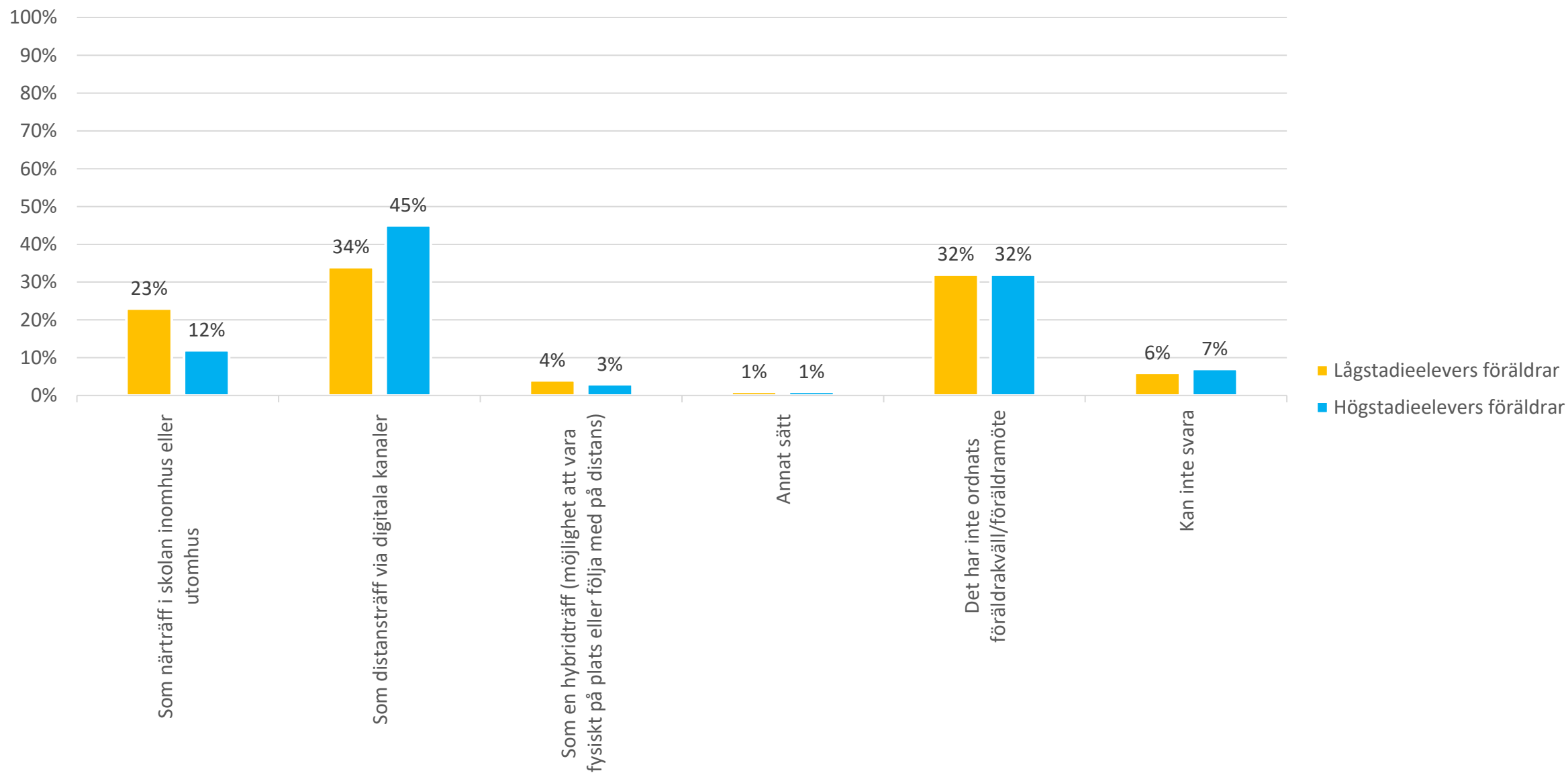
Jag tycker att coronapandemin

Hur har lärandesamtal/föräldrakvart/bedömningssamtal/utvecklingssamtal som gäller ditt barn ordnats?

I mitt barns skola/klass har det ordnats föräldrakväll/föräldramöte

Föräldrakvällarna på distans upplevdes fungera bra

- 'Deltagarantalet har varit t.o.m. bättre på distans än på s.k. normala föräldrakvällar.'
- 'Kerran on ollut ja hyvin on toiminut. Mielestäni jatkossa voisi siirtyä etävanhempainiltoihin. Säästää kaikkien aikaa ja jotkut jopa uskaltaa saada äänensä kuuluville paremmin netin välityksellä.'
- 'Fungerade bra, flera kunde säkert delta på distans än vad som kunnat delta på skolan (om man har t.ex. mindre barn som behöver skötas osv.).'
- 'Etävanhempainilloissa ei synny minkäänlaista keskustelua. Vain ope puhuu, vanhemmat ovat hiljaa. Vuorovaikutus on todella huonoa ja vaikeaa saada toimivaksi etänä.'

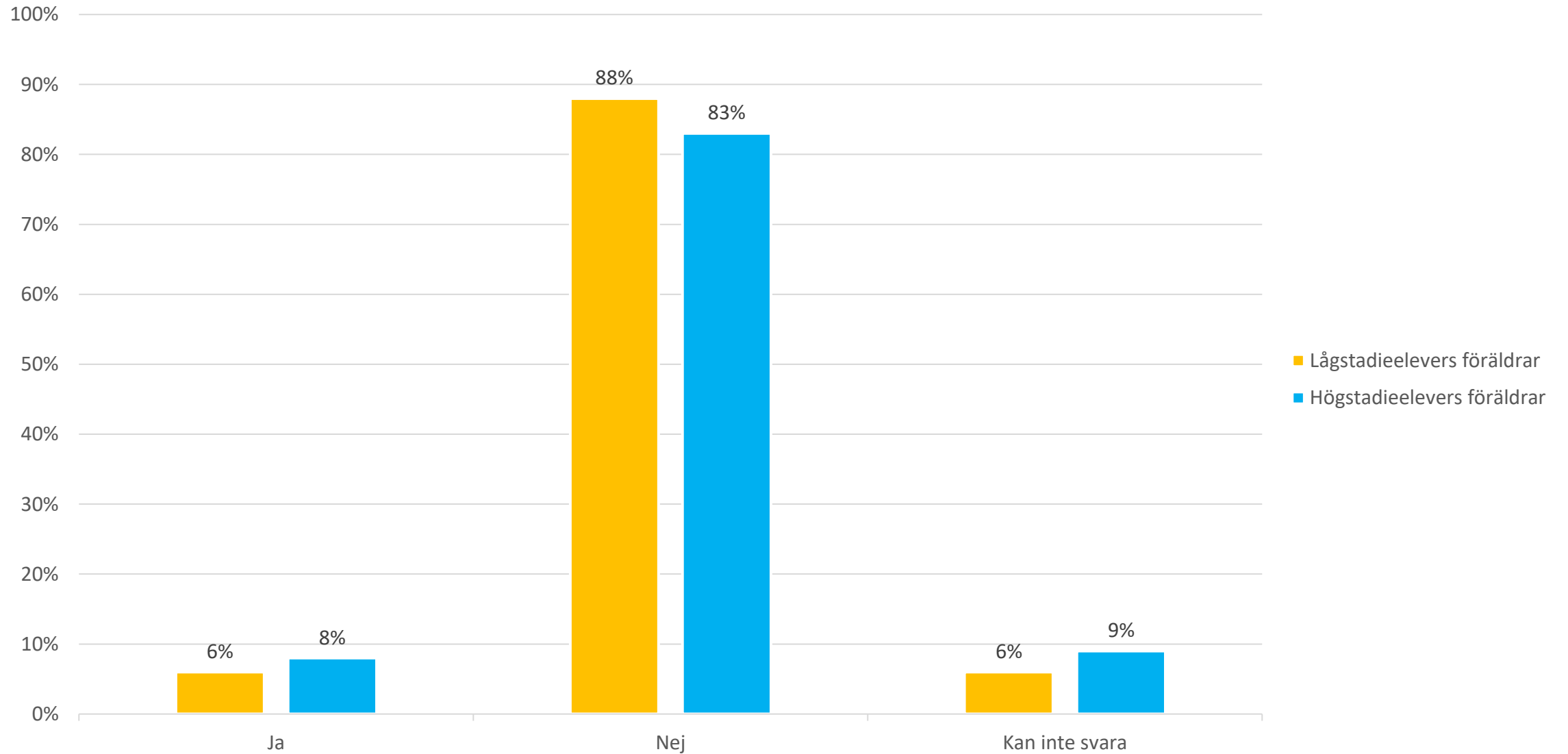
Men också föräldrakvällar som ordnas på plats behövs

- 'Mielestäni olisi tärkeää tavata myös lapsen luokkakavereiden vanhempia. Tietynlaista yhteisöhenkeä on vaikea kasvattaa, mikäli ihmisiä ei tapaa. Ja myös yhteisö kasvattaa lapsia.'
- 'Jag har inte saknat föräldrakvällar på distans för det som är trevligt med föräldrakvällar är just möjligheten att diskutera med föräldrar till mina barns kompisar.'
- 'On hankalaa, koska varsinkin ekaluokkalaisen vanhempana olisi tärkeää tavata muut vanhemmat ja opettaja kasvotusten. Etäyhteyden kautta yhteys jää etäiseksi, ja vaikeuttaa yhteydenpitoa.'

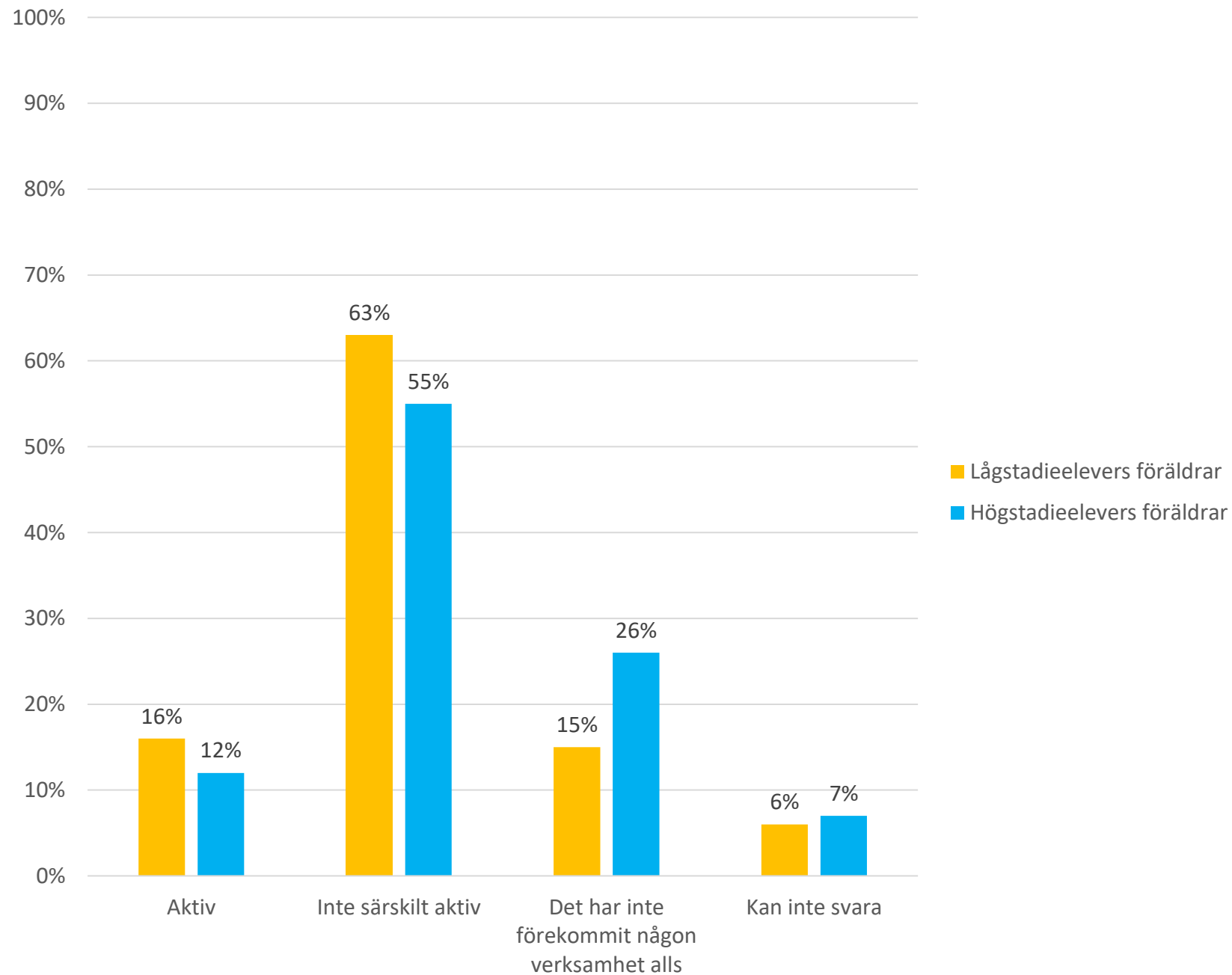
Föräldrakvällar ordnades också på andra sätt

- 'Vanhempainilta pidettiin koulun piha-alueella turvaväleihin. Opettaja kävi yhteisen tapaamisen lopuksi juttelemassa kaikkien vanhempien kanssa hetken kahdestaan.'
- 'Föräldrakväll ute fungerade riktigt bra.'
- 'Lähimetsään nuotiopaikalle suuntautunut vanhempainilta (-aamu) oli ehkä parhain vanhempainilta mitä voi olla. Perheet lapsineen pääsivät samalla tutustumaan toisiinsa ja lapset viihtyivät leikkien. Ajankohta oli koronan rauhallisemmassa vaiheessa.'
- 'Det var bra att föräldrakvällen bandades in så kunde jag se den i efterhand då jag inte själv kunde delta.'
- 'Opon ja rehtorin nauhoitettu video. Puhelin vartti luokanvalvojan kanssa syksyllä.'

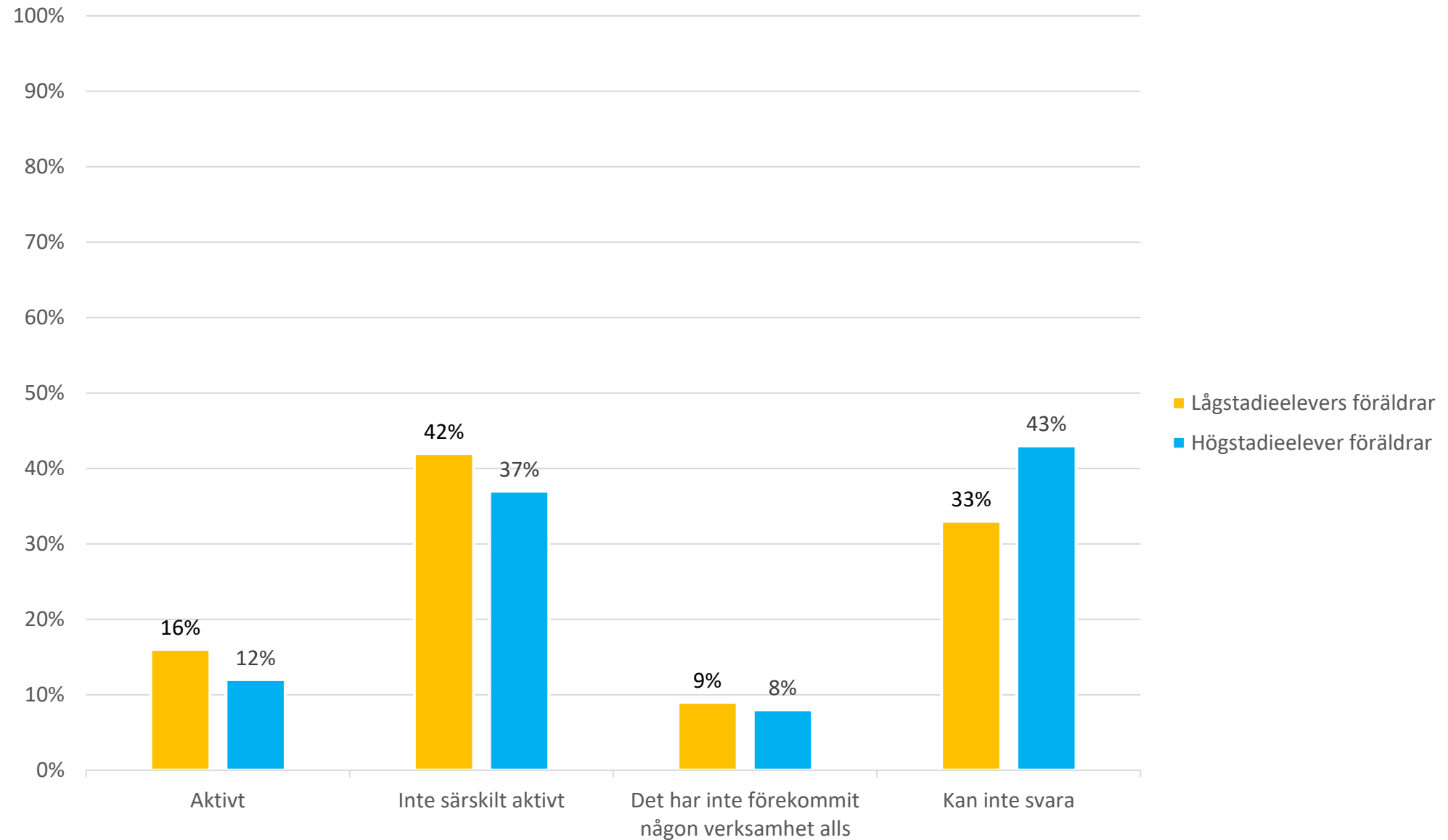
I mitt barns skola eller klass har det ordnats andra evenemang till vilka föräldrarna bjudits in

Föräldrarnas gemensamma verksamhet har varit

Föräldraföreningens verksamhet har varit

Det behövs gemenskap och gemensamma evenemang

- 'Koulun ja kodin yhteistyö tuntuu myös etäyhteyksien vuoksi tavallista vajavaisemmalta, vaikka viestit kulkevatkin moitteettomasti. Aiemmin järjestetyt pienet tapaamiset ja juhliin osallistumiset ovat kuitenkin lisänneet yhteenkuuluvuuden tunnetta myös muiden vanhempien tapaamisen kautta, mutta näiden poissa ollessa koulu ja luokan toiminta tuntuu vanhemman näkökulmasta entistä kaukaisemmalla.'
- 'Alla trevliga evenemang har blivit borta pga coronaläget, vilket har gjort att vi inte kunnat träffa personalen eller andra barns föräldrar. Gemenskapen saknas.'
- 'Luokan vanhempien yhteishenkeä rakentavat tilanteet ovat jääneet pois. Koulun tilaisuudet ja tapahtumat, juhlat, konsertit, yms. ovat jääneet pois. Kaipaamme vanhempana tilaisuuksia tavata muita vanhempia ja lapsia.'
- 'Yhteiset juhlat videoitiin ja lähetettiin koteihin katsottavaksi. Tämä oli kiva juttu! Juhlan tunnelma jäi toki puuttumaan, mutta kaikki ymmärtävät syyn miksi yleisöjuhlia ja tapahtumia ei järjestetä.'
- 'Skolan ordnade julfesten på distans. Fantastiskt sätt.'

Föräldrars erfarenheter av att börja låg- och högstadiet

Att börja skolan är spännande för såväl barnet/den unga som för föräldern –
föräldrar behöver bekanta sig med skolans personal och med varandra

- 'Vanhemmille järjestettiin opettajan ja rehtorin toimesta vanhempainilta koulun jumppasalissa hyvillä turvaväleillä.'
- 'Föräldrakvällen ordnades med säkerhetsavstånd och annars också begränsat, men det var fint att det ordnades! Enda tillfället då man fått se läraren "live".'
- 'Saimme videotervehdyksen koululta ja lapsen opettajalta, kun ei päästy tutustumaan kouluun.'
- 'Vanhempainilta, Wilma-viestit ja YouTube -tutustumisvideo. Koen koulun jääneen hieman etäiseksi, koska lähitapaamisia on ollut niin vähän.'
- 'Det känns att man inte alls vet hurdant det är i det egna barnets skola då man inte har haft möjlighet att fysiskt besöka skolan.'
- 'Kouluun tutustuminen jäi kokonaan pois ja vanhemmat eivät päässeet koulun alkaessakaan tutustumaan tiloihin tai henkilökuntaan. Tämä on tietysti ymmärrettävää mutta tuntui ikävältä. Ensimmäisen luokan aloittaminen on iso asia oppilaille mutta myös vanhemmille. Koulun aloittaminen oli jännittävää, koska emme olleet päässeet tutustumaan kouluun.'

Lågstadieelevers föräldrar

'I skolan ordnades för alla sjundeklassisters föräldrar en gemensam föräldrakväll varefter vi förflyttades till den egna klassen med klassföreståndaren. Verkligen trevlig och viktig tillställning.'

'Syksyllä opettajan pitämä vanhempainilta, vanhemmat jaettu kahteen ryhmään. Opettaja soitti vielä ennen joulua. Nyt keväällä vanhempainvartti livenä.'

'Pääsimme koululle 7.lk vanhempainiltaan omaan luokkaan, johon tuli vuorotellen esittäytymään omaa lasta opettavat opettajat. Kaikki kertoivat opetettavasta aineestaan innostuneesti -tämä teki hyvän vaikutuksen.'

'Syksyllä lapsen aloittaessa 7.luokka, järjestettiin ns.infoilta luonnon keskellä, josta sai hyvin tietoa yläkoulusta. Lapset olivat paikan päällä koulupäivästä iltaan saakka, eli samalla tuettiin myös lasten/luokan ryhmäytymistä. Lapsi on aloittanut yläkoulun positiivisella mielellä ja hyvin innokkaasti.'

'Det tråkigaste var att förra våren (på åk 6) blev det helt borta att bekanta sig med högstadiet. På hösten fanns inte riktigt någon information om den nya skolan eller dess verksamhet. I augusti ordnades en gemensam kort föräldrakväll då skolan redan börjat.'

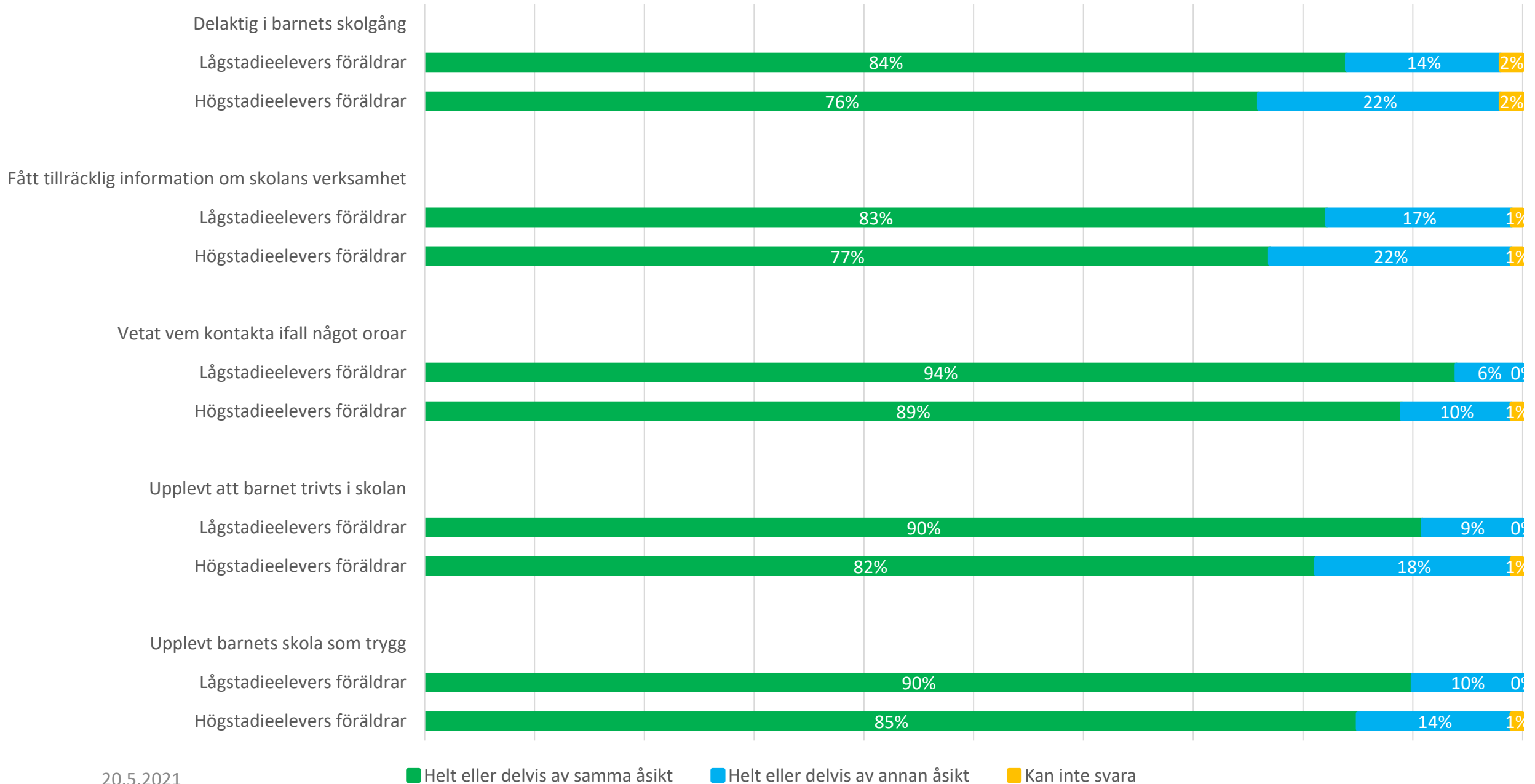
'Etänä. Tilanne oli valju. Vanhemmilla Kamerat ja mikit kiinni. Rehtorin ja luokanvalvojan yksinpuhelu. Kiinnostusta luokkatoimikuntaan ei ollut. Vanhemmilla ei siis yhteyksiä keskenään. Se on iso harmi.'

'Wilma-viesteillä kerrottiin, että kouluun ei olla vanhempina tervetulleita koronan vuoksi. Seitsemännen luokan aloittanut lapsemme ei myöskään saanut tutustua kouluunsa etukäteen ja jännitys oli valtava syksyllä.'

Högstadielävers
föräldrar

Välstånd och delaktighet i skolan

Delaktighet, välmående och trygghet

Som förälder måste jag läsa av mitt barn och tolka hur han betar sig - jag har inte längre någon inblick i skolans gemenskap och vet således inte vad som händer eller hur gemenskapen ser ut.

Lapseni viihtyy taas koulussa ja lähtee mielellään, kutosella ei halunnut mennä koulukiusaamisen takia. Koronaetäkoulun aikaan lapset ymmärsivät koulun tärkeyden ja iloiten odottelivat kouluun pääsyä.

Lapseni koulu on todella yhteisöllinen ja koen, että oppilaat viihtyvät siellä hyvin. Opettajat ovat mukavia, osaavia ja tulevat hyvin toimeen oppilaiden kanssa. Kannustava opetus on myös iloinen asia.

Jag önskar att man nu, när vi börjar på "andra koronaåret" skulle inse att det inte mera handlar om undantagstillstånd, utan att skolan verkligen nu behöver anpassa. Vi kan inte göra "allt som förr" - men vi kan inte heller "inte göra nåt då det inte går att göra som förr".

Barnets välmående försämrades under distansstudietiden.

Kouluympäristö turvallinen, lapseni voinut hyvin. Vanhempien osallisuus ja yhteisöllisyys olematonta.

Högstadietiden är alltid en svår tid i barnens liv. Coronapandemin har försvårat delaktigheten i skolverksamheten och kan säkert ge stora problem åt många elever.

Lågstadieelevers föräldrar

Högstadieelevers föräldrar

Yhteisöllisyyttä on vaikea tukea jos ollaan sitä mieltä, että yhteisö on sama kuin läsnäolo. Tilaisuuksia voi ja kannattaa nykypäivänä järjestää etäyhteydellä ja etenkin lapsille tämä on ihan luonnollinen osa ympäristöä jo esim. pelienkin kautta. Näin koko koulu voisi helposti osallistua yhteisiin tilaisuuksiin ja juhlatkin voitaisiin striimata vanhemmille ilman läsnäoloa.

Sammanfattning av resultaten

- Majoriteten av föräldrarna är nöjda över hur skogången arrangerats under läsåret 2020–2021. Föräldrar med högskoleutbildning var aningen mindre nöjda än de med examen från grundskola eller andra stadiet.
- Av lågstadieelevernas föräldrar upplevde 38 % och högstadieelever föräldrar 47 % att skolgången under coronapandemin varit belastande för barnen. Cirka hälften av föräldrarna upplevde att coronapandemin belastat dem som föräldrar. Högt utbildade föräldrar upplevde skolgången mindre belastande än föräldrar med lägre utbildningsnivå. Föräldrar till barn som får stöd upplevde skolgången mera belastande än föräldrar vars barn inte får stöd för lärandet i skolan.
- Föräldrarna var i huvudsak nöjda med kommunikationen mellan hemmet och skolan. Rektorerna och lärarna fick tack för att de orkat. En del av föräldrarna upplevde att kommunikationen om coronan var för knapp eller för svårtolkad.
- En femtedel (20 %) av lågstadieelevernas föräldrar och en fjärdedel (25 %) av högstadieelevernas föräldrar upplevde att samarbetet mellan hemmet och skolan minskat under coronapandemin.

- Lärandesamtal och föräldrakvällar har ordnats mera på distans än fysiskt. Enligt föräldrarna har det i en tredjedel av skolorna (32 %) inte ordnats alls. En dryg fjärdedel av högstadielärovernas föräldrar (27 %) och knappt 10 % av lågstadielärovernas föräldrar sa att lärandesamtal inte ordnats under läsåret.
- Föräldrakvällar på distans ansågs fungerande, men föräldrarna saknade också diskussionerna, interaktioner och att bli bekant med andra föräldrar som sker under fysiska föräldrakvällar.
- Föräldrarnas delaktighet i skolvardagen har under läsåret 2020–2021 varit knapp. Föräldrarna saknade gemenskapen och gemensamma evenemang.
- Särskilt utmanande har coronatiden varit för första- och sjundeklassister och deras föräldrar, som inte kunnat bekanta sig med den nya skolan, lärarna och de övriga föräldrarna. Också niondeklassisternas föräldrar lyfte fram en oro över övergången till andra stadiet.
- Föräldrarna upplevde skolgemenskapen fortsättningsvis trygg och majoriteten av föräldrarna upplevde sig delaktig i skolgången. Föräldrar till barn som får särskilt stöd upplevde skolan mindre trygg än andra föräldrar.

Vad händer efter corona?

Ett välfungerande samarbete mellan hemmet och skolan har många positiva effekter:

Ökar: föräldrar som är bekanta med varandra och ett tätt samarbete inom skolgemenskapen ökar samhörigheten och föräldrars upplevelse av delaktighet

Stödjer: ett gott och tätt samarbete bland föräldrarna och med skolans personal stödjer barnets utveckling och lärande, lärarens arbete och pedagogik samt föräldraskapet. Det främjar barnens välbefinnande och känslan av att höra till en gemenskap samt också hela gemenskapens välbefinnande och trygghet.

Stärker: ett gott samarbete stärker interaktionen mellan barnet och föräldern och hela den finländska utbildningen

Minskar: ett gott samarbete minskar ensamhet och mobbning

-
- Luckor i samarbetet mellan hemmet och skolan och i gemenskapen bör lappas. Gemensamma evenemang, möten ansikte mot ansikte och gemensamma aktiviteter behövs. Skolorna ska se till att samarbetet återskapas på nytt enligt läroplanens föreskrifter. Det är viktigt att föräldraverksamheten kommer igång på nytt i skolorna.
 - Familjers mångfald ska identifieras och beaktas i samarbetet mellan hemmet och skolan. Coronatiden har påverkat familjerna på olika sätt. Trots att en stor del av familjerna varit nöjda med skolarrangemangen och samarbetet mellan hemmet och skolan förekommer det skillnader mellan grupper. På individnivå är skillnaderna stora. Endast en del av föräldrarna har haft möjlighet att arbeta på distans och samtidigt stödja sitt barns distansstudier hemma. Det är skillnad på att stödja ett barns skolgång och lärande i en familj med endast ett barn än i en familj med fem barn. Att stödja barnens skolgång är mera belastande i familjer med en förälder än i familjer med två föräldrar. En del av barnen behöver också mera stöd för lärandet och skolgången både i skolan och hemma. Det är utmanande att stödja barnets skolgång också om de egna språkkunskaperna inte räcker till eller om den finländska skolan är obekant.

- Särskild uppmärksamhet bör fästas vid att stödja och stärka delaktigheten, kamratstödet och gemenskapen bland föräldrar vars barn börjat första eller sjunde klass under coronapandemin hösten 2020. Det är viktigt att också de föräldrarna känner sig vara en del av skolgemenskapen.
- Det är också viktigt att se till att blivande första- och sjundeklassisters föräldrar får en möjlighet att beklanta sig med såväl skolbyggnaden som med skolans personal och andra föräldrar senast direkt då skolåret inleds. Det är viktigt att skolorna informeras om hur fysiska träffar kan ordnas tryggt. Ifall samarbetet inte kommer igång genast i övergångsskedet då barnet börjar skolan, i en ny grupp eller i högstadiet, är det svårt att ta igen samarbetet eller börja bygga upp det först i ett senare skede. Grunden för samarbetet mellan hemmet och skolan läggs under barnets stadieväxlingar.
- Skolornas kommunikation ska vara tydlig, komma i rätt tid och vara tillgänglig. Kommunikationen ska nå alla skolans föräldrar och vara förståelig. Kommunikationen i högstadiet är lika viktig som i lågstadiet. Att informera om skolans ärenden får inte läggas på elevernas ansvar.

Tilläggsinformation:

Tuija Metso, Suomen Vanhempainliitto, tfn 044 755 1371,
tuija.metso@vanhempainliitto.fi

Minna Palmu, Suomen Vanhempainliitto, tfn 041 313 5634,
minna.palmu@vanhempainliitto.fi

Katarina Perander-Norrgård, Förbundet Hem och Skola, tfn 040 736 27 67,
katarina.perander@hemochskola.fi

